

42434

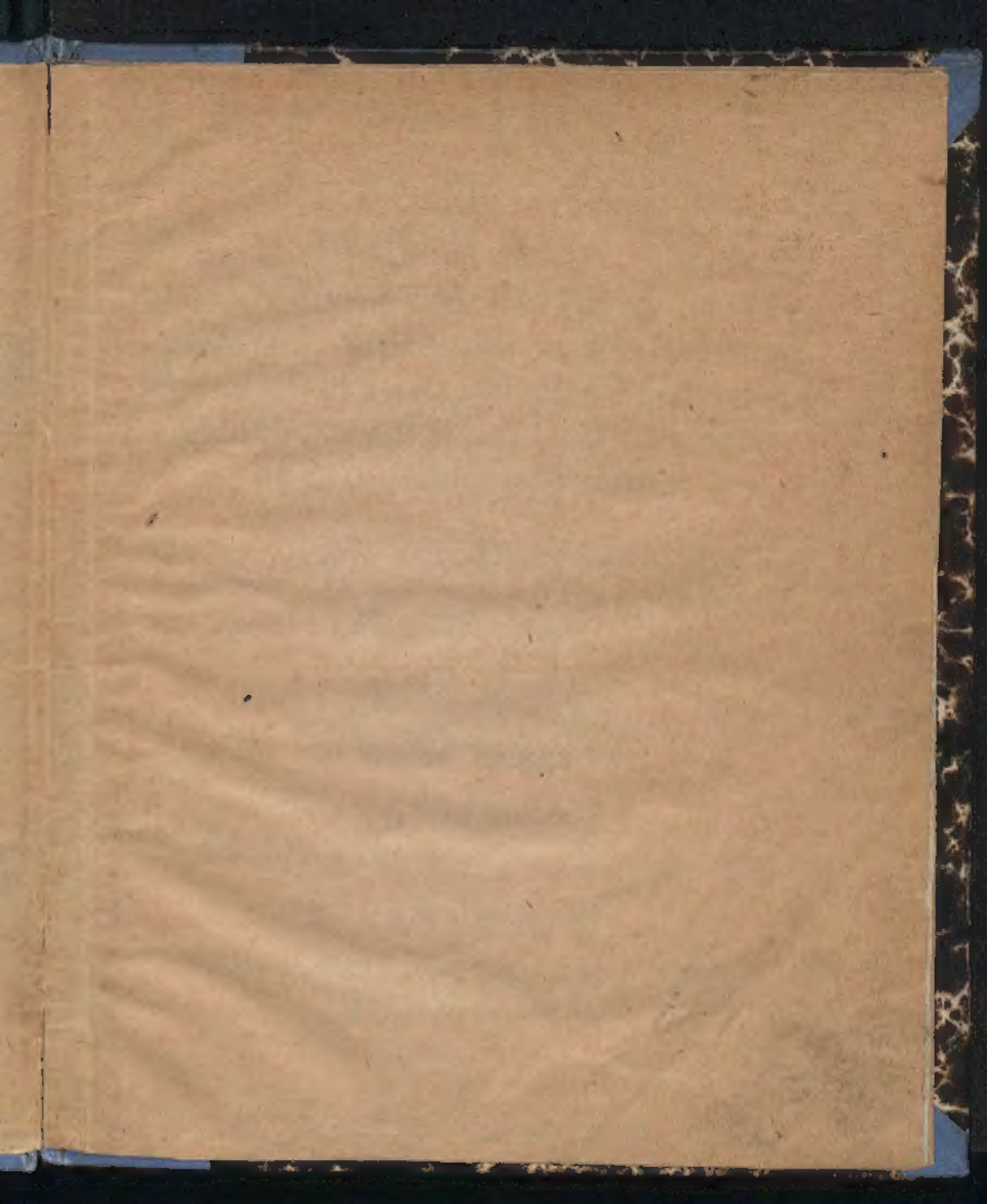
I

Mag. St. Dr. P

Test. pat. 3126.

DIALOG

2160

ROZMOWA MACKA
Z DYONIZYM POPEM SCHI-
zmátyckim Wilenskim, o Wielkieynocy
Ruskiej Roku 1641. w pięć Niedziel po
Kátholickiej, á w poł szosty Niedziel
po Zydowskiej przypadley.

*Ktorego Dialogu może káśdego Roku Kátholik
zażyć ná strofowanie Ruśi, gdy się z swoią Páschą
daleko od Páski Rzymskiej odstrzelą.*

Wybány powtore

Przót Wielebnego Xiedza KASSIANA SAKOWICZA,

W KRAKOWIE,

W Drukární Waleriana Piatkowskiego, Roku
páńskiego 1642.

BIBLIOTHECA UNIV.

JACOBUS

PREMVDROST OTCA DIONISIA

To jest:

*Diskurs Dionizego Popa Nalewdykowskiego z
Máckiem, o Wielkicyncy Roku Tysiącnego
ścisietnego czterdzieścigo pierwszego.*

M Alek Nie ślancec drugi raz gospoda przy tej wáśsey
Cerkwi / sen mi ná oczę niepadł dla dzwonow wáśsych /
od pulnocká aż do białego dnia tlućliście się z niemi.
Isli tak co Niedziela czynicie / mogą wam iscie za pókoj sasiedzi
dżekować. Dion. Pánie Matfey nie vsiohdz tak v nas bys
wáiet, ale toľko ná wielkie światá, iákoie siehodnie máiem.
Máćie: Wielkie świato & iákie dżisá prócz Niedziela máćie &
Dion. Wielik dżień po náśsomu, á po wáśsomu Wielkanoc. Máć:
Dżisá Wielkanoc & cztery Niedziela takom z Wasosá wyie
chal w przewodná Niedziela / iuż tydzień był po Wielkiej no
cy / á ty mówisz że dżies Wielkanoc & piécet to iuż Niedziel po
Wielkiej nocy. Przytom sie też dżiwá / gdem ná rynku przeszle
go Czwanku y Niedziela tak wiele zgmyłych Ryb y śledzi wś
dżiał / nie wiedząc że to wáś wielki post był / iscie ná ten czas.
Isli tak / jest zaiste Rúsndey spemtescie zbladzi w cey wáśsey
Wielkiej nocy / práwoteć Wielkódżień máćie / boć iuż dobrym
w wyrostkiem zostal / niśliście ślebzcie z brod wáśsych / pterali /
R / niśliście was zyle rozu / an / abyście blad wpar / zyl / á z Soboru
Eucenskiego od Świetych onych / Tycow y Dżoemkow / Do
żych rozu / an / było zażyc / á ná ten sie / Rosow / abo dżis / y rozu /
mek.

42484

I

Witek nie ty papeż. Wilni tak premudrych mnoho iak świat nie máieć. Hledy ná Oco
Wárládmá, Wieremiá, Iliu, Dinisa, Borysa, Mikitu, Hávyla y
Mitrofaná: I humena, ani siebie nie wspomínáiu, bojš v nas du
mu v wołosách, niži v was v hołowách. Wy Láchy pobludyli, ná
śá staráá Wiera w Bláhoczestyi światom bludyt nie może. Máć.
Ute od rzeczys tzełi Báćku, że wiele dumu wołosy wáše máia/
bo w ludlách wášych blugich dośkátek głowek z dumámi lá
ši. Ale žebyśmy Lachowie zbladyli, á v wás zás porzadnie
sie Wielkanoc odpráwováá iák dowiedzieš? Dion: Mátem
ruczku S. Dámascená, hdie nam tak kážet świecyt, gá to ieysiá dier
żacy nie bludiem. Máć: Co to záreká? iák omčít olwiek M
temáryki w Sámósćiu słucháł ob p. Wuiášká postány y kom
put dobrze rozumiem, á o teylem Ráczce nie słysáł. Dion: Nie
rozumieju Pánie Máćiey što howaryš, što hoto Máryká albo
kupiut? Máćiek O motyce wódsz ábo bezmianách y kupiect
wóle przysłóyniey tobie Báćku gádáć niži o tákich subtelnoś
ćiach, ale by te ráczke wódsieć. Dion: Hledy, oz pry nášoy
Páscháliey. Máć: Ružczyzná to, á ia bláholit nie vmiem: tera
zem sobie przypomináł com v iednego z wášych Rusnákow
dobrych o tym nie dáwno po polsku czytáł. Ráczká Dámás
cenová przy Páscháliey wášey wéy, že Páscha žybow z Nied
žiele wášey Wielkiey (ktora sie od Kwietney záčyna, á trwa
do Wielkiey noci) nie má być nigdy wystepná: a wy iák ośćie
tego roku wystapili? inžci to pułsošty Niedžiele iák žydzi pás
chowáli, gdy sie wášy iešče ná ten čas z kisielém y śledziámi
nie dobrze byli poználi. Inžci to wy ná Schilku drugiego
Miesiaca we 46. dni po žerónániu Pásche odpráwicie. A
k temu tá wáša Páschália nie iešt wynálezek Soboru Niceń
skiego, ale iákiegós błednego rozumku, iásnie bowiem wódsicie
što

Ułkonieć wiecie że pászchalia waszą tylko nąz zlecie wżynioną
inkeż my po skończeniu tych lat do mey sie wróćacie? Dion:
Naszye knihy mająt iże do skończenia mira, to iest, światá, mająt
slużyty iáá pászchalia. Máć: Wolao było tak nápiáć/ále te
raz ná obo widzac blad, nie moźecie zaiste bronić tak błedney
pászhalley. Dion: Látwiey Láchom pobludyty z molodoju
wieroiu, stárdá wierá pobludyt nie moze, my Soboru dierżymos
siá wy ioho nieguáiete. Máć: Wátku wiecey ci teraz w karczaz
rozumu, niż przed tym w sámych kurow było/choć mlode, byle
do rzeczy / nie to nie wádzis/ále kiedy stáre á burne, niemaśi nie
spetnieyszego. Al k temu żal mi brody tey twoiey krásney, żes
przy tey tákley twey Personie tak niemadrze rzekł, iżes nowa po-
práwa Bálenbarzá wiára nowa nazwał: nie odmieniliśmy wiá-
ry ni w czym/álesmy błedy z Bálenbarzá znieśli. Wyście no-
wowercy, boście dáleko od wiáry Swietych Oycow Greckich/
Wazianzena/Araniżego/Janá Zlotaustego / y Wázilego wiel-
kiego odstąpili/á w nowe sie błedy wwichláli: cobychci serzey
pokazal/ále iż o Wielkley nocy teraz rzecż y o Soborze Nicen-
skim, nie stusnie mowis iż wy Kanonow Niceniskich przestrze-
gacie/á my ich nie chowány. Pytam cie Wátku co postanó-
wiono w Nicci ná Soborze o swieceniu Páschi? Dion: Try
reczy. Pierśaiá Wielik dzien máiemo swietit w pierśaiu Nede-
lu po czotyrdnécáty m Miesieciá pierśoho. Druháiá: Pier-
śy Miesiec iest, ktoroho czotyrdnécáty dzien nápiáátec álbo ná
porównanie dnia y noczy, álbo ná kotory inny dzien po porówná-
niu iduczy. Trećia, Porównanie dnia z noczu Sobor Niceniski
nákazáw ná dwáccáty pierśy dzien Márcá. A toie my chwálá Ho-
spodu wśio gáchowali á nie wy Láchy. Máć: Dobrześ Wátku
wyliczył: patrzje kto zbládził/my/ábo waszą mądrość? Pro-
szę cie

tego dnia Mārca podług stároie wiery. Māc: To test trzyna-
 ziestego pierwszego dnia Mārca podług nowego Kalendarza.
 Dion: Tak jest. Māc: A iam náten czas ná kompāsie wiec
 niź trzynásíte godzin dnia náleżyl/co zaiste nie test znakiem po-
 rownania: bo gdy sie rowna noc ze dniem / dwánásíte godzin
 dnia / a dwánásíte nocy bywa. To sie tego roku trzpiło dwa
 dziesiątego dnia podług nowego / a dziesiątego podług stárogo
 Kalendarza / rano o godzinie siódmej / kiedy słońce w stopni we-
 sło / iako wśyscy Minuciarze wgo. Widzijsze Bātku iam ná
 oczu je stary Kalendarz poprawy potrzebuie / bo ożom y do-
 świadczeniu przecz. Dion: Nāto nie máiuśco odkáżat, to-
 ko to. nie przybledowesmiśia, iesli bolszy dzień w tot czas byw / kóli
 w nás dwádcey, pierwszy Mārca byw, bosmi Pante Māfsey po gnu-
 tredni aż do dnia prespásia, a wieczorā za czasu položysia, scoby
 ná gnutredniu rano wstáw. Māc: Dowśsem Wteż / iesli iesiż
 w ktorego bláhoczestwego nie ná bláhcy byl cżi / aleś sobie mi-
 odkiem dobrze poddumil / wierzam ies dni wśchodu / ani zácho-
 du sonecznego nie wpatrowat. A o pierwszym Ksieżcy co ro-
 zumies? Dion: Pierwszy Miesiecz tot test, ktoroho pełnia dła
 bo ná porównanie dnia y nocy przypádáet, albo ná koto y inny
 dzień po porównaniu. Māc: Toć wy zaiste drugiego Ksieży-
 ca Wielkodemniecie? Dion: To nie mozet byty. Māc: Wyśi
 sie z noca zrowna / iako wśyscy Minuciarze y kompāsie porá-
 zia / dziesiątego dnia Mārca wśiego stárogo / a trzynásty
 dzień pierwszego Ksieżyca byl dním siestnástego tegoż Mied-
 ca we wtorek náš wielki / pełnia zaś w wielka napa Srogo go-
 dziny trzeciej pulnocka / iesliacit tedy mied świtecie Wulkā noc
 podług náka w Wiceństiego / z námi Zachāmi miedacit / a ob-
 chodzic / tymbyście też y páschalicy swóiey dosyc wśyali.

Wenigstens die Wierbica. Was ist das? Das ist die Wierbica. Dion: My od nášoho dwádcátého pieršoho Márcá liečymo porównanie dní z nocu, nie od wášoho, zátym bárázd swietym wielik dzien, bo tot iest pieršy Miesiec. Máć: Qmily Bátku, toć kapusćiany maš rožam / cošakem či pokazal is dwudziestego pieršego dnia Márcá wášego / inž noc dniowi wiecey godzi ny iedney wstapila / toć tedy ná ten čas inž nie bylo porównanie / ale znázne přešćenie. Ale daymy to twemu wporowi že wášego dwudziestego pieršego Márcá bylo porównanie / á ten kásežyc iest pieršy / przeće y ták błednie šwiećicie. Powiedz mi mudry Oče / kedy byl čternasty dzien tego kásežycá? Dior: V nášohu Wierbicu, to iest, osmádcátého dnia Apríla nášoho, á wášoho dwáccat osmoho. Máćek: Mam temu wierzyć? á now kedy byl č bay sám Minuciarzá / čytray Bátku: Minucie mowia is nášego dziesiatego Apríla / á podlug was pieršego / now byl / godziny šostey poránu / lieže Bátku dni / žali nie osmnašće naličyš do Wierzbny wášey / iákož tedy čternastym osmnašty dzien zowieš? Na temu / žali pelnia nie we čwartek / przed Wierzbna abo przed Rwietna wáša / Tiedziela byla? á kto kedy widzial / žeby čternasty dzien we trzy dni po pelni byl? / wšák pelnia okolo pietnástego dnia bywa? To tedy prawdziwy dzien čternasty tego kásežycá byl we šzoda / przed Wierzbna wáša / á zá tym w Tiedziela pier wša po tym dniu / nie Wierzbny / ale Wielkánoc šwiećićšće mieti. Spoyrzy Bátku ná niebo / iák báleko kásežyc od pelni / iák subtelne inž marogá / iákož čialá spadl. Inž či to Wielik dzien wáš y po osťátnicy kwadrze / ktora w wielki wáš čwartek przypáda / á nowil we čwartek wáš Wielkonocny bedzie. Žali to ma brošć? to podlug Soboru Níceňského / is wtorego kásežycá po porównánu noci ze dnem / á to iesseže nie pieršey Tiedziela /

[illegible]

10) wy sami tymo maorycy y biegiacy w naukach żądnych nie
máisć odpor/abo ráżey wpor wności. Dion : Biełkowie ná-
sytá dierzali, y my w toj wierze stoimo, y umiecy chcżmo.
Máć : Własnie bys rzekł/oni do Biesá posli / y my poydziem.
Boże was vchoroway tego wporu/ale y w tym y innych artya
kulich kład vznakosy do práwdy sie
vdaycie.

• Máćiek Błáhowieerney Ruśi.

1.
Już pić Uiebzil iáko piotr pániá sukáł w grobie :
Al wysćie sie ocknili ledwo o tey dobie,
Już sie spiesy do Uieba : y táń zámieszkácie /
Do piotrá przewodniká pernego nie mácie.

2.
Wielki dzień práwie v was pánowie Rusáncy
Znáia to y bydla dobrze z swoiey práwy.
Wielki dzień/pretko vrost po siwym porównani /
Cud niemały vznaycie w páńskim Zmártwych wstániu.

3.
Już sie y blednie ślebsie od stáńcá popiełly/
Tak sie wáśzego poslu dni bázó przeolekly.
Wá y sámych iuż w krotce ślebsi nie stánie /
Jeżeli przedluyćie páńskie Zmártwych wstánie.
Przynamurey ná tak znácznym poznayćie Kompáćie.
W iákim mácie Wielkanoc odpráwować czáśie.

4.
Alle wiem teźelićie sie goraco mobilli/
Alle wiem jeźćie bázó goraco posćili.

nte
d.
o.
n.
s

